



Onderwerp Preadvies initiatiefvoorstel “De pas erin!”

Steller J. Zwart

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3676019 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk OS 12.3333417

Datum **6 DEC 2012** Uw brief van

Uw kenmerk GR 11.2598128

Geachte heer, mevrouw,

In het initiatiefvoorstel “De pas erin!” van april 2011 verzocht u ons onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een sportpas voor jongeren in Groningen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. U verzocht ons met een preadvies te komen over dit initiatiefvoorstel. Wij hebben de haalbaarheid van een sportpas in de gemeente Groningen onderzocht. Op basis van dit onderzoek achten wij invoering van de sportpas niet haalbaar. In deze brief informeren wij u over de totstandkoming van ons preadvies.

Aanleiding

In 2008 is de organisatie SportU in opdracht van de gemeente Utrecht van start gegaan met de SportU pas. Deze pas biedt jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar de mogelijkheid kennis te maken met verschillende sportactiviteiten. Naar voorbeeld van de SportU pas verzocht u ons onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een sportpas voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar in de gemeente Groningen. Dit sluit aan op het huidige sportbeleid uit de Sportvisie 2010-2020: alle jeugd van 0 tot 19 jaar kan zijn talent voor sporten en bewegen ontdekken. De sportpas zou dienen als voortzetting van de sportstimuleringsprojecten op de basisschool en als middel om op laagdrempelige wijze in aanraking te komen met het sportaanbod in de stad. Hierbij is voornamelijk aandacht voor vmbo-leerlingen, omdat deze doelgroep de weg naar sportaanbieders niet zo gemakkelijk weet te vinden.



Onderzoek

Om de haalbaarheid van een sportpas in de gemeente Groningen te bepalen is onderzoek gedaan naar het te verwachten effect van een sportpas, ervaringen met de SportU pas en financiële consequenties van de invoering van een sportpas. Er zijn interviews gehouden met specialisten uit het werkveld en de effectmeting van de SportUpas is als referentie gebruikt. Daarnaast is een inschatting gemaakt van de benodigde middelen voor invoering en uitvoering van een sportpas.

1. Effect

Specialisten uit het onderwijs, van de gemeente Groningen en van Huis voor de Sport Groningen zijn geïnterviewd. Het initiatief om vooral vmbo-leerlingen te stimuleren tot sporten wordt vanuit het werkveld als positief gezien. Uit de interviews blijkt echter dat door het vrijblijvende karakter van een sportpas de doelgroep niet wordt bereikt (zie bijlage 1). Vooral de jongeren die al veel sporten, zullen gebruikmaken van de sportpas. Een sportpas prikkelt de beoogde doelgroep niet voldoende om te gaan sporten.

Daarnaast zien wij een sportpas niet als een aanvulling op het huidige beleidsaanbod. Er lopen op dit moment verschillende projecten om de beoogde doelgroep te bereiken. De belangrijkste lopende projecten op het gebied van sport en bewegen voor jongeren in de gemeente Groningen zijn Bslim en het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). Deze projecten hebben bewezen jongeren de kans te geven om op laagdrempelige wijze in aanraking te komen met het sportaanbod in de stad en brengen tienduizenden kinderen in beweging.

2. Ervaringen SportU pas

De conclusies uit de interviews sluiten aan bij de rapportage "De effectiviteit van Sport(2)U". Hierin is de effectiviteit gemeten van de SportU pas. Er wordt niet aangetoond dat het gevoerde beleid effectief is. De volledige rapportage vindt u op www.stade-advies.nl.

3. Financiële consequenties

	Incidenteel	Structureel
Kosten sportpas	€70.000	€60.000

Wanneer het concept van de sportU pas wordt overgenomen en op dezelfde manier wordt ingevoerd in de gemeente Groningen dan zullen de kosten ongeveer overeenkomen. De gemeente Utrecht heeft de invoering, uitvoering en monitoring uitbesteed aan Stade Advies BV. De gemeente Utrecht heeft €70.000 betaald voor de invoering van de sportpas. Daarnaast betaalt de gemeente Utrecht jaarlijks €60.000 voor de uitvoering en monitoring van het



project. In het budget van de huidige sportstimuleringsprojecten is geen dekking voor deze incidentele en structurele kosten. De invoering van een sportpas zou consequenties kunnen hebben voor de continuïteit van lopende sportstimuleringsprojecten.

Samenvattend

- Vanuit het werkveld is onvoldoende draagvlak voor de invoering van een sportpas;
- Er is geen aantoonbaar bewijs dat een sportpas aanzet tot meer bewegen;
- De kosten voor de invoering, uitvoering en monitoring van een sportpas liggen te hoog om te dekken uit bestaande sportstimuleringsmiddelen;
- Een sportpas is geen aanvulling op het huidige beleidsaanbod.

Op basis van deze argumenten is ons preadvies om in de gemeente Groningen geen sportpas in te voeren. Wij onderschrijven de aandacht voor de doelgroep echter van harte. In 2011 is Bslim2 van start gegaan. Bslim2 verzorgt aansluitend aan schooltijd laagdrempelige sportactiviteiten voor de doelgroep en brengt bestaande en nieuwe initiatieven op het gebied van een sportieve leefstijl bij elkaar. Dit gebeurt in samenwerking met diverse aanbieders, waaronder sportverenigingen, buurtsportwerk (MJD), vmbo-scholen, sportopleidingen en het Huis voor de Sport Groningen. Bslim houdt daarmee de drempels voor deze doelgroep om te gaan sporten laag. Jaarlijks monitoren we Bslim en in 2014 houden we een tussentijdse evaluatie van de activiteiten voor de doelgroep vmbo-leerlingen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE 1. Interviews werkveldspecialisten

De volgende werkveldspecialisten zijn geïnterviewd:

Laurens Bloem

Sportcoördinator & docent sport dienstverlening en veiligheid (SDV)

Alfa College Sport & Bewegen

Jakob Boetje

Contactpersoon Sport Lokaal Samen & docent lichamelijke opvoeding

H.N. Werkman College

Louwrens Dreise

Coördinator VMBO in beweging & docent lichamelijke opvoeding

Reitdiep College

Christa Hoeksema

Contactpersoon Bslimproject & beleidsmedewerker gemeente Groningen

Gemeente Groningen

Marjolein Smid

Sportconsulent

Huis van der Sport

De volgende vragen zijn gesteld aan de werkveldspecialisten

1. Wat is volgens u voordatdelijk om een sportstimuleringsproject voor vmbo-leerlingen te doen slagen?

De belangrijkste voorwaarden voor een succes sportstimuleringsproject zijn volgens de geïnterviewden:

- Dat het aanbod van het programma aansluit op de interesse van de leerlingen. De leerlingen moeten enthousiast worden van de activiteiten en het verlangen ontwikkelen om onderdeel van het project te worden. Daarbij speelt de laagdrempeligheid ook een rol. De activiteiten moeten niet te ver weg zijn en het moet de VMBO-leerlingen niet teveel moeite kosten om deel te kunnen nemen.
- Dat het programma een mentaliteitsverandering veroorzaakt bij de VMBO-leerlingen. Het programma moet niet alleen zorgen voor extra beweegmomenten, het moet er ook voor zorgen dat de leerling bewust gaat nadenken over een actieve leefstijl en gezonde voeding en daar vervolgens ook naar gaat handelen.
- Dat er voldoende budget voor het programma wordt vrijgemaakt en er voldoende accommodaties en (gediplomeerde) trainers aanwezig zijn om de kwaliteit van de lessen te kunnen waarborgen.
- Dat het sportstimuleringsproject onder schooltijd wordt aangeboden en (sport)docenten betrokken worden in de benadering van de VMBO-leerlingen.

2. Hoe kun je vmbo-leerlingen het best benaderen? (communicatiemiddelen)

De beste manieren om de doelgroep te benaderen zijn volgens de geïnterviewden:

- Social media:
Alle werkveldspecialisten erkennen de populariteit van de social media als MSN, Hyves, Twitter en Facebook en geven aan dat deze groepen zeer gevoelig zijn voor dit informatiemedium. Toch wordt benadrukt dat alleen social media niet voldoende is om de leerlingen te benaderen. Er wordt gewaarschuwd voor een te oppervlakkige manier van communiceren. Daarnaast is het gevaar achter social media dat je niet kunt controleren hoe de informatie op de sites wordt opgevangen en wat de vmbo-leerlingen met de informatie doen.
- Onderwijs:
Daarom wordt ook de school als belangrijk communicatiemiddel genoemd. Vooral gymdocenten kunnen een sleutelrol spelen in de communicatie naar de leerlingen toe. Gymdocenten hebben de mogelijkheid om de leerlingen één op één aan te zetten en te motiveren om in actie te komen. Docenten kunnen de leerlingen echter ook enthousiasmeren met presentaties of interessante beelden. Naast de communicatie van de docenten kan ook de digitale leeromgeving van de school dienen als ondersteuning. Leerlingen krijgen steeds meer en vaker te maken met digitaal onderwijs en raken meer gewend aan het werken met de digitale leeromgeving van de school.
- Shockeffect:
Een derde manier van communicatie is het geven van een shockeffect. Dit kan bijvoorbeeld door een bekende Nederlander (BN'er) in te huren als boegbeeld voor de campagne.

4. Wat vindt u van het idee van de sportpas? Denkt u dat de sportparticipatie van de jongeren zal stijgen bij de komst van de sportpas, of geniet het uw voorkeur om op bestaande voet met de reeds bestaande sportstimuleringsprojecten verder te gaan? Is een combinatie eventueel mogelijk?

De laatste vraag ging over de Sportpas en eventuele alternatieven voor de Sportpas. Wat geniet de voorkeur van de werkveldspecialisten?

De werkveldspecialisten vinden de Sportpas een goed idee, maar benadrukken wel dat er dat er een aantal zaken zijn waar ernstig rekening mee gehouden moet worden. Zo is het essentieel dat het onderwijs intensief wordt betrokken bij de organisatie en uitvoering van de Sportpas. Het alleen maar uitdelen van de Sportpas is niet voldoende, de scholen moeten ook intensief met de leerlingen aan de slag gaan om een verandering in het bewegingspatroon te realiseren. Het bezoeken van locaties tijdens schooluren om ze te laten weten wat er mogelijk is, is noodzakelijk om de leerling en activiteit in contact met elkaar te brengen. Daarnaast is het gevaar van de sportpas dat deze te vrijblijvend is. Leerlingen voelen zich niet moreel verplicht om naar de activiteiten te gaan en blijven daarom weg. Er moet een oplossing worden gevonden voor deze vrijblijvendheid om de leerlingen alsnog in beweging te krijgen. Bovendien wordt benadrukt dat er gewerkt moet worden met het netwerk van Huis voor de Sport. Het is overbodig en onzinnig om een nieuw netwerk op te bouwen naast het al bestaande netwerk van Huis voor de Sport. Uitbreiding van dat netwerk is natuurlijk wel mogelijk, maar daarover dienen goede afspraken gemaakt te worden.

Als mogelijk alternatief van de Sportpas wordt geopperd om meer te werken in de lijn van Bslim en 'VMBO in Beweging'. Het grote voordeel van 'VMBO in Beweging' ten opzichte van de Sportpas is de verplichte aanwezigheid en het beloningssysteem voor de leerlingen, zodat ze altijd de (morele) verplichting hebben om aan de activiteiten mee te doen. Daarnaast behoort een uitbreiding van Bslim ook tot de mogelijkheden.

Daarnaast werden een aantal communicatiemiddelen door de werkveldspecialisten sterk afgeraden:

- Mail of brief:
De leerlingen benaderen via mail en brief geniet niet de voorkeur. E-mails en brieven blijven te lang onbeantwoord of worden helemaal niet gelezen. Teveel leesvoer zorgt voor aversie en een averechts effect.
- Posters:
Posters worden niet of nauwelijks bekeken en hebben daardoor nauwelijks effect. Zelfs wanneer ze bekeken worden zorgt het niet voor een verhoogde participatie. Leerlingen voelen zich niet aangesproken en zijn daarom niet bereid moeite te doen om iets nieuws te ontdekken.

3. Welke organisaties of instanties moeten zeker betrokken worden in het stimuleren van sportparticipatie van vmbo-leerlingen?

De geïnterviewden noemden een aantal organisaties en instanties die zeker benaderd moeten worden bij de realisatie van een sportstimuleringsproject:

- Middelbare scholen:
Vrijwel iedereen is het er over eens dat de betrokkenheid van de scholen essentieel is. De voornaamste taak van de scholen is het enthousiasmeren en begeleiden van de VMBO-leerlingen. Hier ligt een speciale taak voor de gymdocenten, die de leerlingen kunnen motiveren en begeleiden bij hun bewegingsactiviteiten. Scholen zijn daarnaast ook onmisbaar omdat enkele werkveldspecialisten aangeven een voorkeur te hebben voor een project dat tijdens schooluren wordt uitgevoerd, dit omdat dan de zekerheid wordt gegeven dat 100% van de VMBO-leerlingen in de stad Groningen wordt bereikt.
- Huis voor de Sport:
Huis voor de Sport is volgens de geïnterviewden een onmisbare schakel in een sportstimuleringsproject vanwege het grote netwerk dat de organisatie inmiddels heeft opgebouwd. Daarnaast heeft de organisatie al ervaring in diverse sportstimuleringsprojecten, zoals Bslim en Sport Lokaal Samen.
- Gemeente:
Ieder sportstimuleringsproject brengt kosten met zich mee. Daarom is de gemeente een onmisbare schakel in ieder sportstimuleringsproject. Daarnaast geldt ook hier de ervaring in het organiseren en uitvoeren van eerdere sportstimuleringsprojecten (Bslim)

Daarnaast worden ook het Alfa College, de sportverenigingen in de stad en de diverse sportbonden genoemd als mogelijke partners.